

PRIROČNIK ZA MLADOLETNE OSEBE

OB NASTOPU UKREPA ODDAJE
V PREVZGOJNI DOM

Ljubljana, maj 2022

V priročniku so navedeni krajši opisi najpomembnejših informacij in pravil za mladoletnike, ki prestajajo ukrep oddaje v prevzgojni dom.

Če želite izvedeti več, lahko zbirko podatkov / zakone, pravilnik, hišni red, dnevni red.....poiščete na izbranem mestu v prevzgojnim domu, kjer prestajate ukrep.

Osnovno poslanstvo Uprave RS za izvrševanje kazenskih sankcij je izvrševanje različnih kazenskih sankcij, pripora in vzgojnega ukrepa oddaje mladoletnika v prevzgojni dom. Prizadevamo si, da je obravnava zaprtih oseb organizirana tako, da omogoča usposabljanje za življenje na prostosti in jih odvrča od ponavljanja kaznivih dejanj, da bodo po prestani kazni lahko živeli v skladu z veljavnimi pravnimi in moralnimi normami.

Vzgojni ukrep oddaje v prevzgojni dom se v Republiki Sloveniji izvršuje v Prevzgojnim domu Radeče. V njem so nameščeni mladoletniki in mladoletnice s pravnomočnim sklepom sodišča vzgojni ukrep oddaje mladoletnika v prevzgojni dom. Ukrep se izvaja najmanj eno leto do največ treh let (ko gre za ponovni izrek, lahko tudi dlje) za mladoletnike in mladoletnice v starosti od 14 do 23 let. Dolžina ukrepa temelji na uspešnosti realizacije in uspešnega prizadevanja pri izpolnjevanju osebnega načrtu mladoletnika.

Prevzgojni dom Radeče:

Prevzgojni dom Radeče je notranja organizacijska enota Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij.

Lokacija prevzgojnega doma je v Posavski dolini, v kraju Radeče, ki leži ob reki Savi. Nahaja se v nekdanjem samostanskem objektu, ki je bil do druge svetovne vojne v lasti reda Družbe Hčera krščanske ljubezni sv. Vincencija Pavelskega.

Naslov: Pot na Brod 23, 1433
Radeče

Kapaciteta zavoda je 47
mladoletnikov oz. mladoletnic.

Tel. kontakt : 03 56 58 300;
elektronska pošta:

pd.radece@gov.si

Predpisi izvrševanja vzgojnega ukrepa:

Izvajanje vzgojnega ukrepa oddaje mladoletnika v prevzgojni dom temelji na določbah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 40/09, 9/11 – ZP-1G, 96/12 – ZPIZ-2, 109/12, 54/15 in 11/18), Pravilniku o izvrševanju vzgojnega ukrepa oddaje mladoletnika v prevzgojni dom, (Uradni list RS, št. 73/00, 127/06 in 74/09), Vzgojnem programu Prevzgojnega doma Radeče in Hišnega reda Prevzgojnega doma Radeče.

Izvrševanje vzgojnega ukrepa v prevzgojnem domu mora potekati tako, da omogoča mladoletniku izobraževanje in usposabljanje za delo ter športno, ustvarjalno in kulturno udejstvovanje.

Kdo so zaposleni?

Za učinkovito izvajanje vzgojnega ukrepa so odgovorne različne službe prevzgojnega doma: oddelek za varnost (pravosodni policisti), oddelek za vzgojo (pedagogi, psiholog, socialni delavec), oddelek za izobraževanje (učitelji in delovni inštruktorji), oddelek za splošne in pravne zadeve ter zunanji sodelavci (zdravnik, medicinska sestra, pedopsihiater, klinični psiholog, ginekolog, zobozdravnik).

Kakšen je postopek ob sprejemu v prevzgojni dom?

Vsi mladoletniki so nameščeni v sprejemni oddelek z namenom postopnega vključevanja v zavodsko življenje. Ob sprejemu z mladoletnikom opravi uvodni razgovor strokovni delavec, ki mu predstavi hišni red doma ter pravice in obveznosti. V čim krajšem času se opravi tudi razgovor s svojci oziroma skrbniki, s katerimi se dogovori način skupnega sodelovanja.

Sprejemno obdobje traja do 20 dni. V tem obdobju mladoletnik spozna vzgojne skupine, možnosti nadaljnjega izobraževanja ter učne delavnice, kjer se bo delal.

Kaj s predmeti in denarjem, ki jih mladoletnik prinese na prestajanje vzgojnega ukrepa?

Vse predmete (telefon, različni tehnični aparati...), ki jih hišni red ne dovoljuje, se mladoletniku odvzamejo in shranijo. Mladoletniki ob tem prejmejo potrdilo o zasegu predmetov. Dovoljeno je, da nedovoljene predmete prevzamejo starši ob obisku ali se ti hranijo v zavodu do odpusta mladoletnika.

Denar se ob nastopu vzgojnega ukrepa shrani na mladoletnikov račun in se z njim razpolaga v dogovoru s strokovnim delavcem in starši.

Kako je z zdravstveno oskrbo in zdravstvenim zavarovanjem ob nastopu prestajanja vzgojnega ukrepa?

V času prestajanja ukrepa je vsak mladoletnik vključen v osnovno in dodatno zdravstveno zavarovanje po splošnih predpisih - ob nastopu ukrepa ga v zavarovanje prijavi prevzgojni dom. Prevzgojni dom Radeče nudi zdravstvene storitve v okviru javne zdravstvene mreže, v zavodu jih izvaja regionalni Zdravstveni dom Radeče. V prevzgojni

dom prihajata splošni zdravnik, pedopsihiater, klinični psiholog in medicinska sestra. V Zdravstvenem domu Radeče jim je zagotovljena tudi zobozdravstvena storitev ter ginekološki pregledi za mladoletnice. Pregledi v ambulantah v zavodu se opravljajo na enak način kot v vseh zunanjih splošnih ambulantah – na podlagi zdravstvene kartice Zavoda za zdravstveno zavarovanje Sloveniji, zato je pomembno, da jo vsak mladoletnik skrbno hrani. Mladoletniki nimajo pravice do proste izbire zdravnika, zdravnika – specialista in zdravstvenega zavoda. Omogočeno jim je zaupno in prostovoljno testiranje krvi na okuženost z virusi HIV in virusnih hepatitisov ter cepljenje proti hepatitisu B. Mladoletniki so v času ukrepa zavarovani za invalidnost in telesno okvaro, ki sta posledica poklicne bolezni ali nesreče pri delu, pri poklicnem izobraževanju ali pri opravljanju dovoljenih dejavnosti.

Namestitev

Vsi mladoletniki so ob nastopu ukrepa nameščeni v sprejemni oddelek, kjer se po načelu postopnosti vključujejo v eno izmed matičnih vzgojnih skupin.

Po zaključku sprejemnega obdobja se realizira namestitev v matično skupino. S prizadevnim izvajanjem vzgojnega programa si mladoletniki pridobijo možnost namestitve v svobodnejšem režimu.

V primeru, da posameznik ne sledi programu vzgojnega dela oziroma krši hišni red, se ga lahko premesti v posebno vzgojno skupino z intenzivno individualno obravnavo.

Bivalni prostori za mladoletnice so ločeni od bivalnih prostorov za mladoletnike.

Oblačila

Mladoletniki uporabljajo svoja oblačila, ki se perejo v zavodski pralnici. Mladoletniki so dolžni sami poskrbeti za osebno higieno in čistočo.

Prehrana

Zagotovljeni so štiri obroki (zajtrk, kosilo, malica ter večerja), ki se pripravljajo v kuhinji prevzgojnega doma. Vsi mladoletniki se prehranjujejo ob istem času v jedilnici, mladoletniki odprtega oddelka pa v prostorih oddelka. Upoštevane so verske in zdravstvene omejitve uživanja določenih vrst hrane.

Kaj je osebni načrt ?

Osebni načrt je individualiziran program prestajanja vzgojnega ukrepa, ki vsebuje vse pomembne vsebine in aktivnosti med prestajanjem ukrepa in priprave na odpust vsakega mladoletnika. Sprejme se s sodelovanjem pristojnega Centra za socialno delo. Osebni načrt vsebuje zlasti osnovne usmeritve za delo z mladostnikom na posameznem področju z opredeljenimi cilji, predvsem na področju izobraževanja, delovnega usposabljanja, prostočasnih dejavnosti, vključenosti v obravnavo mladoletnikov s težavami zaradi uživanja drog in alkohola, delavnice za nenasilno komunikacijo, delavnice pozitivnega samo vrednotenja in druge specialne obravnave. Vsebuje področja osebne rasti, konkretne zadolžitve v izvajanju programa, spremljanje in vzgojno vplivanje na mladoletnika.

Vzgojni program Prevzgojnega doma Radeče

Program temelji na skupinskih in individualnih oblikah obravnave, elementih terapevtske skupnosti in pripravljenosti za sodelovanje z zunanjim okoljem.

Cilji, h katerim so usmerjena prizadevanja strokovnih delavcev, so vzgojno izobraževalni ter usmerjeni k socialni integraciji mladoletnikov.

Delo v prevzgojnem domu

Mladoletniki si v prevzgojnem domu pridobivajo delovne navade v različnih delavnicah: mizarska, ličarska, kovinarska.

V okviru delavnic imajo mladoletniki možnost, da opravijo praktično usposabljanje določenih izobraževalnih programov. Končni cilj delovnega usposabljanja je oblikovanje pozitivnega odnosa do dela in pridobitev delovnih navad.

Poleg navedenega si mladoletniki delovne navade pridobivajo tudi z opravljanjem hišnih del ter pri vzdrževanju okolice prevzgojnega doma – urejanje parka, zelenic, zelenjavnega vrta, igrišča ali z drugimi splošno vzdrževalnimi opravili.

Ali je delo v prevzgojnem domu plačano?

Za opravljeno delo mladoletniki prejmejo nagrado, ki je odvisna od prizadevnosti, učnega uspeha v posameznih izobraževalnih programih, če so vanje vključeni, in stalnosti na delovnem mestu.

Določen del nagrade (1/5) se hrani na zaprtem delu računa mladoletnika in je namenjen za potrebe po odpustu iz zavoda in se v času prestajanja ukrepa ne sme porabiti.

Mladoletnik, ki dela, ima za vsak mesec dela s polnim delovnim časom pravico do dveh dni letnega dopusta oz. letnega počitka tisti mladoletniki, ki se zgolj izobražujejo. Za stalnost in prizadevnost pri delu oz. izobraževanju lahko mladoletnik pridobi enkrat letno do 6 dodatnih dni letnega dopusta oz. počitka.

Izredna prizadevnost na posameznih področjih življenja in dela v zavodu je lahko nagrajena tudi s podelitvijo izrednih dni letnega počitka (do 7 dni).

Izobraževanje

Izobraževanje je ena ključnih sestavin osebnega načrta v katerega so vključeni vsi mladoletniki. Izvaja se po principu individualizacije, pri izbiri vrste izobraževanja se upošteva mladoletnikova predhodna izobrazba, poklicni interesi, želje in njegova motiviranost. Izobraževanje se izvaja v redni obliki šolanja, kot tudi v izredni obliki z opravljanjem izpitov. Izpiti se opravljajo v zavodu ali izven, v spremstvu delavcev zavoda, na matičnih šolah. Posameznemu mladoletniku se lahko omogoči izobraževanje in delo tudi zunaj zavoda. Po uspešno zaključenem izobraževanju mladoletniki prejmejo spričevalo, ki ga izda zunanja matična šola.

Izvajajo se naslednji izobraževalni programi:

- program opismenjevanja in drugo funkcionalno izobraževanje
- osnovna šola za odrasle
- nižje poklicno izobraževanje (pomočnik v tehnoloških procesih, obdelovalec lesa), kjer praktični pouk poteka v učnih delavnicah zavoda
- srednje poklicno izobraževanje (elektrikar, oblikovalec kovin – orodjar, mehatronik, prodajalec, gastronom hotelir), kjer praktični pouk poteka v učnih delavnicah zavoda

- srednje strokovno izobraževanje (ekonomski tehnik, tehnik računalništva) v izpitni obliki na matični šoli ali kot izobraževanje odraslih.

Poleg navedenih ustaljenih programov se po dogovoru izvajajo tudi drugi programi, za katere je izkazan interes mladoletnikov oz. so bili mladoletniki vanje vključeni že pred prestajanjem ukrepa.

Duhovna oskrba

Vsak mladoletnik ima pravico do individualne ali kolektivne verske oskrbe v zavodu in kontakta s predstavnikom svoje veroizpovedi. V domu se izvajajo individualni pogovori, lahko pa tudi bogoslužna in zakramentalna dejavnost (maša) ter molitvena in druga srečanja. Mladoletniki se za duhovno oskrbo prijavijo zavodskemu osebju ali koordinatorju.

Stiki z zunanjim svetom

Mladoletniki v času izvajanja vzgojnega ukrepa vzdržujejo stik z zunanjim socialnim okoljem. Prevzgojni dom sodeluje z ožjimi družinski člani zaradi vzdrževanja stikov z mladoletniki, predstavi se jim delo in prevzgojni dom. Vse druge obiskovalce, ki niso ožji družinski člani, lahko na prošnjo mladoletnika ob mnenju pristojnega Centra za socialno delo odobri direktor prevzgojnega doma.

DOPISOVANJE

Omogočeno je dopisovanje (zaprte pisemske ovojnice) z ožjimi družinskimi člani, skrbniki in rejniki, z drugimi osebami pa na prošnjo, ki jo odobri direktor prevzgojnega doma. Mladoletnik lahko sprejema in pošilja **vsa** pisanja naslovljena na **državne organe**, lokalne skupnosti, nosilce javnih pooblastil in organizacije, konzulate svoje države in begunske organizacije. Na zadnji strani pisma se **mora navesti pošiljatelj**, v nasprotnem primeru zavod shrani pismo in ga mladoletniku izroči ob odpustu.

OBISKI

Obiski potekajo ob sobotah, nedeljah in praznikih med 10.30 in 18.30 uro. Za obiske ima zavod namenjen poseben prostor. V tem prostoru ni dovoljeno kajenje. V posameznih primerih so obiski časovno omejeni, skladno z izpolnjevanjem osebnega načrta

mladoletnika oziroma se lahko izvajajo tudi pod nadzorom pravosodnega policista. V okviru vzgojnega programa zavoda imajo mladoletniki možnost obiskov v parku doma oziroma izven zavoda.

PAKETI

Mladoletniki lahko prejemajo pošiljke s hrano štirikrat letno, pošiljke z osebnimi predmeti, ki jih smejo imeti pri sebi, pa enkrat tedensko oz. mesečno, odvisno od režima prestajanja ukrepa. Ob obiskih ožjih družinskih članov lahko mladoletniki prejmejo pakete, skladno z dovoljenimi kvotami. V poštnih pošiljkah ni dovoljeno prejemati tobaka in tobačnih izdelkov. Mladoletniki lahko prejemajo neomejeno število pošiljk s časopisi, revijami oz. knjigami.

TELEFONIRANJE

Omogočeno je telefoniranje v prostem času iz telefonske govornice in sicer vsak dan. Za uporabo telefonske govornice mladoletniki potrebujejo telefonske kartice.

Mladoletnik lahko kadarkoli pokliče na brezplačno telefonsko številko Varuha človekovih pravic - 080 15 30 in na policijo -112.

Denar v prevzgojnem domu

Denar mladoletnikov se hrani v zavodu. Nakupi se izvajajo brezgotovinsko in sicer dvakrat tedensko v zavodski trgovini. Pregled nad finančnim stanjem posameznika opravlja strokovni delavec. Za namen prostih izhodov ali zunaj zavodskih nakupov mladoletniki razpolagajo z načrtovanim zneskom denarja. Svojci lahko mladoletniku posredujejo denar ob obisku, ga pošljejo z vrednostnim pismom po pošti ali nakažejo na transakcijski račun s pripisom imena mladoletnika.

Prosti čas

Za celovito in kvalitetno izvajanje vzgojnega ukrepa ter uspešno socialno integracijo je pomembno kakovostno preživljanje prostega časa. Organizirane so različne prostočasne dejavnosti, v katere se mladoletniki vključujejo po lastnih interesih. Tako se lahko vključijo v različne kreativne delavnice: ustvarjalna

delavnica, dramsko delavnico, v literarno-novinarska delavnico, v glasbeno, naravoslovno ter kuharsko ali organizirana pohodništva.

Posebna pozornost je usmerjena na športno področje. Mladoletniki se športno udeležujejo na območju zavoda (telovadnica, igrišče, fitnes), kot tudi izven, ko se udeležijo organiziranega turnirja v lokalnem okolju ali na kateri od srednjih šol. Omogočeno je tudi opravljanje tečaja iz prve pomoči, udeležbe tečaja n opravljanje testa iz cestno prometnih predpisov ter opravljanje vozniškega izpita, kar je izjemnega pomena za življenje po odpustu. delavca.

Ugodnosti mladoletnikov

Za aktivno prizadevanje in doseganje uspehov pri izpolnjevanju osebnega načrta ter spoštovanje hišnega reda, si lahko mladoletnik pridobi zavodske in zunaj zavodske ugodnosti – nenadzorovan obisk zunaj doma, prosti izhod iz doma, izhod v spremstvu strokovnega delavca, izraba letnega dopusta/počitka zunaj doma ter do 7 dni neplačanega počitka na leto. Ugodnosti so pogojene tudi z namestitvijo oz. nivojem obravnave mladoletnikov.

Varstvo pravic mladoletnikov

Mladoletnik, ki meni, da so bile kršene njegove pravice, za katere ni zagotovljeno sodno varstvo, se lahko pritoži generalnemu direktorju Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij, Beethovnova 3, 1000 Ljubljana.

Dolžnosti mladoletnikov

Mladoletnik se mora ob izvajanju vzgojnega ukrepa ravnati tudi po predpisih o izvrševanju kazenskih sankcij, po hišnem redu prevzgojnega doma, po ukazih in navodilih pravosodnih policistov ter navodilih strokovnih delavcev. Mladoletniki morajo imeti korekten odnos do delavcev zavoda. Medsebojni odnosi mladoletnikov morajo biti strpni in korektni. Nedopustno je izvajanje pritiskov skupin ali posameznikov nad drugimi skupinami ali posamezniki, medsebojno obračunavanje, žaljenje, poniževanje ali zasmehovanje.

Mladoletnik, ki je zaradi nedopustnih ravnanj drugih mladoletnikov kakorkoli prizadet, ne sme iskati zadoščenja sam.

Odpust

Za ustavitev vzgojnega ukrepa ali za nadomestitev tega ukrepa pošlje prevzgojni dom predlog sodišču, ki je vzgojni ukrep izreklo.

Vlogi oziroma predlogu iz prejšnjega odstavka mora prevzgojni dom priložiti poročilo o doseženih rezultatih na področju vzgoje in izobraževanja ter napotke za morebitne nadaljnje ukrepe strokovnih služb, ki bodo po odpustu pomagale mladoletniku pri vključitvi v življenje in delo na prostosti.

To poročilo se v vednost pošlje pristojnemu centru za socialno delo.

Pripravila:

Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij

Beethovnova 3, 1000 Ljubljana

Avtorstvo fotografij: Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij

Ljubljana, maj 2022

generalni direktor
mag. Bojan Majcen